

האדמו"ר מהאלמין
רבי שלום יהודה גראס שליט"א
חיבר למעלה מאלף ספרים על כל מקצועות התורה

אור השבת

שבת בו תשוב

אור הזוהר 379 ★ תשרי תשע"ד

מפעל הזוהר העולמי טל: 0527651911

בשמוכיח ברבים שדבריו לא ישמעו אפלו לאחד מהם

ומכש"כ שם החפץ חיים במאמר תוכחה: "ואמר חז"ל (יבמות ס"ה) אמר רבי אילעא משום ר' אלעזר בר שמעון, כשם שמצוה על אדם לומר דבר הנשמע (דכתיב הוכח תוכיח - להוכיח מי שמקבל הימנו רש"י) כך מצוה על האדם שלא לומר דבר שאינו נשמע וכו', הינו בדבר שמדרבנן, כמו שאמר חז"ל (פיצה ל') הנח להם לישראל מוטב שיהיו שוגגין ולא יהיו מזידין, הני מילי בדרבנן אבל מדאורייתא לא. ועין ברמ"א (ש"ע או"ח סימן תר"ח סעיף ב')... ושמעתי מאדמ"ח שליט"א, שזה הכלל שיהיו רק בשמוכיח ביחיד, אבל בשמוכיח ברבים הכלל ליתא, דברבים אי אפשר שדבריו לא ישמעו אפלו לאחד מהם.

מדה בנגד מדה - אתה השתדלת לזכות את חברך ע"כ
אשיבך ולפני תעמוד

והעצה לזה, אחרי שמצות התוכחה היא חיוב גדול, אפלו עד מאה פעמים, לכן לא צריך אדם להתרשל להוכיח. וזה צריך להיות באופן שהשני לא ירגיש מדבריו שחושבים אותו לרשע, חס ושלום, מפני שתוכחה כזאת מרחקת את האדם עוד יותר מן הדרך הנכונה ... ודבריו יהיו רק בנחת ובדברי נעים וכבר אמר החכם מכל אדם דברי חכמים בנחת נשמעים (קהלת) ומענה רך ישיב חמה (משלי ט"ו א')... ובעונותינו הרבים, רבים מהחרדים לדבר ד' מתרשלים להוכיח בזמן הזה על דברים הרבה, אבל על כל פנים צריך אדם להזהיר את חברו מעונות שהחמיר בהם הכתוב מאד והגדיל את העוון. הינו מי שעושה את העוון ביד רמה, והתרגום בריש גלי, שכיון שעשה עברה קטנה ביד רמה, בפרסום, נכפל אז העוון נורא מאד כדכתיב: (במדבר ט"ו ל') והנפש אשר תעשה ביד רמה וגו' כי דבר ד' בזה ואת מצותו הפר הכרת תכרת הנפש ההוא עונה בה. ומה אם אמרו חז"ל שהמקום נפש אחת מישראל, בגשם, הוא חשוב לפני הקב"ה כאלו קים עולם מלא, על אחת כמה וכמה מי שהציל נשמתו של ישראל מחטא, שכבר אמרו חז"ל המחטיא את חברו גדול חטאו מן ההורגו. על כן מי יוכל לשער גדל המצוה של מי שמזכה את חברו להשיבו מעוון שהוא בודאי כאלו קים עולם מלא. ואין לשער גדל המצוה והשכר של אלו

התמוטטות הדת בעקר מפני רפיון האמונה בשכר וענש...

החפץ חיים במאמר "צפית לישועה" (פרק א') מביא: "הנה בעונותינו הרבים אנו רואין בכמה מקומות שנתמוטט הדת מאד מאד ומנתקין הבנים מילדותן מתורת ד' מה שלא היה כן באיזה שנים שלפנינו. וכאשר נחקה היטב על סבת הענין יש כמה דברים ועקר הסבה הוא רפיון האמונה, שהאמונה בעולם הנצח בשכר וענש ובביאת המשיח ובכל יעודי התורה והנביאים, היא נתנה אמן לישראל בכל דור לשא כל המצוקות והתלאות ולעמוד עבור דתם במסירת נפש הן בעצמם הן את בנייהם, שיפה היה להאב לראות את בנו שחוט לעיניו על קדשת השם להשיב נשמתו טהורה לאלקי השמים, מלראותו בגרם האשר אם חלילה יסלף דרכו מדרך התורה והמצוה.

אכן בעונותינו הרבים כהיום הצליח מעשה שטן על ידי שלוחיו הרבים לרפות שרשי האמונה מקרב ישראל הן בשכר וענש הן ביעודי הנביאים וכאשר רואין גדל המצוקות והתלאות שעוברים עלינו בכל יום מדמין בנפשם שהקב"ה הסתיר פניו ממנו לגמרי, ומתאשין מן הגאולה, ואינן מחפין למלכות שמים כלל, וכל אחד פונה לעצמו ומבקש עצות הן בהתר הן באסור איך לפרנס עצמו ובני ביתו, ויותר מזה שאפלו התמימים והישרים יראי אלוקים בראותם גדל הפריקת על שנתהוה בעונותינו הרבים שהוקל בכמה מקומות ענינים החמורים שבחמורים כגון דברים שחיבה התורה עליהן מיתה וקרת נכונ חלול שבת דכתיב מחלליה מות יומת, ועריות דהינו טבילת נדה, שהוא בכלל כל עריות כמו שכתוב בפרשה אחריו, נפל לכן בקרבן וחושבין איך נוכל לקוות בדורנו לרחמי שמים, אחרי שהפרו תורת ד' באופן נורא כזה, ועל ידי זה ממילא מתרפין לגמרי, אפלו לראות לתקן איזה אנשים שנוכל להצילם מרדת שחת."

וואת מטרותנו כאן: להעמיק בלב היהודי עניני שכר וענש, לבל יפל חס ושלוש לזרועות היאוש, אלא יתחזק באמונה בשכר וענש לשוב אל ד', ליראה אותו ולא להבה אותו כל הימים, וינצל מרדת שחת.

וליראת ה', שיהיה יראת ה' קודמת לחכמתו, בפרט בימים הקדושים האלה שלא יעבדו אותו מלעשות תשובה, כמו שהבאתי לעיל בשם הרמב"ם, שהוא אחד מן הדברים המעפכין את התשובה, ולכן יוכיח את בניו ואת ביתו שישובו מדרך הרעה אשר דרכו בה כל השנה, עכ"ל.

לאחר מאה ועשרים שנה שואלים לאדם, מדוע לא הוכיח את קרוביו, ובשבילם יענש

ואמר מרן החפץ חיים זצ"ל (מובא בספר שיחות החפץ חיים, ס"ק ע') בזה הלשון: כל אחד צריך לחזק ולהוכיח את קרוביו ומיודעיו אם הם רפין בקיום המצוות, וכן מי שיש לו קרובים באמריקא הרפים בקיום המצוות, צריך לכתב לו זאת: אחי, לא לעולם אחיה, ולאחר מאה שנים כשאגיע לעולם העליון בודאי ישאלוני מדוע לא הוכחתי את קרובי, ואקבל ענש בשבילך. לפיכך אני מזהיר אותך, עכ"ל.

ובאגרת המוסר להגאון רבי ישראל מסאלאנט זצ"ל, כתב בזה הלשון: לזאת ישים האדם אל לבו לזכות את הרבים לעוררם להתבוננת היראה והמוסר, כי עיני האדם פקוחות על אחרים לדעת ולהפיר חסרונותיהם וכי נצרכים הקמה למוסר למרבה, כן יחזיק בכל עז בלמוד המוסר למען ישוטטו בו רבים ותרבה יראת ה', וזכות הרבים תהיה תלויה בו, וממילא לאט לאט למוד המוסר ידריכהו בנתיב הצדק, והיא רפואה גשמית וגם רוחנית, כמאמר חכמינו זכרונם לברכה כל המזפה את הרבים אין חטא בא על ידו.

על ידי למוד עניני שכל וענש יכניע החמר

כתב רבינו הקדוש רבי חיים ויטאל זי"ע בספרו שער הקדשה אשר צריך כל אדם להתבונן ביראת הענש, וסגלה לזה ללמוד אלו הענינים המדברים מענשים הגדולים אשר מענישים בעולם העליון, אשר אין קץ וגבול ליסורים הללו, למען לידע כי אית דין ודין ואין העולם הפקר חס ושלום וכן הזהירו אותנו בזה רבותינו תלמידי הבעל שם טוב הקדושים זי"ע בספריהם, ועל ידי ידיעת הפרטים של שכל וענש יוכל להכניע החמר, כמאמר רז"ל (ברכות דף ה' ע"א) אם נצחו מוטב, ואם לאו יזכר לו יום המיתה, והוא סגלה גם כן להכניעת כל התאוות וכל המדות רעות.

שמואל השקול כמשה ואהרן גם כן פחד מיום המיתה

בשער הקדשה להרב הקדוש רבי חיים ויטאל (חלק א' שער ו' ד"ה ועתה נתקן תרופה כוללת וכו') כתב:

דבריהם ז"ל, שואהבת לרעה כמוד הוא כלל גדול בתורה, כי האהבה הגדולה ביותר לחברו הוא להוכיחו כשוראה בו איזה חטא, ולקרבו לעבודת ה' לקיים המצוות שבתורה, (קב הנשר).

ג) והסבות והענינים שבאים לנשמת האדם אחר ציאת הנשמה מהגוף, אם לא השלימה ותקנה בעולם כראוי וכנכון. (נסוד יוסף, מאורי האש).

ד) אבל הכלל הוא... צריך להודיע לחברו. כלומר, שלא יסתפק להוכיחו סתם, שאינו נוהג עצמו כשורה, אלא יודיע לו גם כן הענש על החטא שהוא נכשל בו, כי אולי על ידי זה יעזב דרכו הרשעה ויזהר ביותר מלהכשיל בם עוד. (מאורי האש, לפי באור אשכנז).

המחזירים את אחרים לשוב בתוכחתם. ואמרו חז"ל על הפסוק: אם תשוב ואשיבך לפני תעמד (ירמיהו ט"ו י"ט), אם תשוב ישראל למוטב בתוכחתך, ואשיבך אלי, ולפני תעמד ועל כן אנחנו רואים שבמצות תוכחה צפונה עוד סגלה נפלאה להשיג סיעתא דשמיא ללכת בדרך ד" שהקב"ה בעצמו משיב את המוכיח אליו, בבחינת מדה כנגד מדה. אתה השתדלת לזכות את חברך ע"כ אשיבך ולפני תעמד" עכ"ל.

ובענין זה נעתיק מן הספר "שכר וענש"א:

אי אפשר לקיים מצות ואהבת לרעה כמוד אם לא מודיע לחברו ענין שכל וענש

כתב בספר הקדוש קב הישר (פרק ה') וזה לשונו: ואהבת לרעה כמוד (דברים ו, ה), אמרו רבותינו זכרונם לברכה (תורת כהנים, פרשת קדושים, ד') זה הוא הפסוק, שהוא כלל גדול שבתורה. ואין לך אהבה יותר, כשוראה האדם דבר מגנה באחיו ישראל, שעושה איזה חטא ועוון, שצריך להוכיחו על זה, כי נשמתו של ישראל הן קשורין ודבוקין זה בזה. אבל הכלל הוא, שצריך האדם מי שהוא יודע ההרפתקאות והסבות והענינים שבאים לנשמת האדם אחר ציאת הנשמה מהגוף, צריך להודיע לחברו, אולי על ידו יזכה חברו גם כן ויעזב דרכו הרשעה וישוב ורפא לו" (ישעיה ו, י).

גדל השכל למי שמעורר אחרים ליראת שמים

כתב (דברים ד, י) אשר ילמדון ליראה אתי כל הימים אשר הם חיים על האדמה ואת בנייהם ילמדון, ופרש רש"י ילמדון - ילפון לעצמם, ילמדון, יאלפון לאחרים.

ובכתב בספר מעלת המדות (שער יראת שמים) וזה לשונו: ראוי לכל ירא שמים שלא יירא מן האנשים להוכיחם אם יראה אותם שנוהגים שלא כשורה, כי דבר זה נגד יראת שמים, כמו שאמר חכם אחד (מבחר הפנינים א, ה): ראוי למחזיק בחכמה ובצדק שלא יירא מבני אדם. ואמר חכם אחר (שם א, ו): הצדיקים אינם יראים כי אם האלקים לבדו, אך לירא מפני חכמים ותלמידיהם מפני מעלת התורה, דבר זה ראוי והגון, וחיב אדם לכבדם ולירא מפניהם, שפך אמרו חכמינו זכרונם לברכה (פסחים דף כ"ב ע"ב) את ה' אלקיך תירא, לרבות תלמידי חכמים.

החיוב להדריך את בניו לתורה ויראת שמים

ובספר מרפא לשון (להגאון רבי רפאל מהאמבורג זצ"ל, עמ' רס"ח) כתב שכל איש מישראל מחיב להדריך את בניו לתורה

א) יצא לאור על ידי הגה"צ רבי שלום יהודה גראס האדמו"ר מהאלמין שליט"א, בעמח"ס: אור הזוהר ד' חל', דברי תורה עה"ת ז"ח, דברי תורה על הש"ס י"ג חל', המקוה בישראל כהלכתה ח"ח, הסת"ס בישראל כהלכתה כ"ב חל', העירוב בישראל כהלכתה ג"ח, השבת בישראל כהלכתה ד' חלקים, השחיטה בישראל כהלכתה כ"ו חל', קדושת ביהכ"נ י"ז חל', קובץ ספרים בעניני כשרות ג"ח חל', קובץ ספרי ניקור קי"ח חל', קובץ ספרים על הזוהר כ"ד חל', שמירת הברית י"ח, שמירת המצוות כהלכתן ח"ח חל', ועוד.

ב) ואין לך אהבה יותר... שצריך להוכיחו על זה. ובזה מתבאר בטוב טעם

לא ימוש מעיניך יום המיתה ויום הקבר ויום הדין
עוד שם (בחלק ב' שער ב'), וזה לשונו: לעולם אל יליו מעיניך
יום המיתה ויום הקבר ויום הדין הגדול, כאלו אתה
רואה אותן, וכאלו אתה עומד בו, וכאלו אתה נכנס לדין, הרי
שלא יעלה על לבך דברי הרהורים של חטא שכל איבריך
מעידים בך, ועל כרחך אתה עתיד לתן דין וחשבון לפני מלך
מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא (אבות סוף פרק ד'), עד כאן
לשונו.

ישים יראת ה' על פניו, לא תמוש מנגד עיניו יראת יום
המיתה והכנסת הקבר עד ירקב תרונד רקב אחד, בהפך
בשרו למאכל תולעים, ודין חבוט הקבר, ודינה של גיהנם,
ויום הדין הגדול לכל באי העולם, כי אפלו שמואל השקול
כמשה ואהרן (ראה מדב"ר פ"ח, ח, תנחומא קנח ה'), זהר בראשית
דף כ"א ע"ב), ועוד. (וראה ברכות דף ל"א ע"ב, ר"ה דף כ"ה ריש
ע"ב), נתיירא ממנו (ראה ויק"ר פכ"ו, ז) שהיה שמואל סבור
שהוא יום הדין ונתיירא כו'. (ועל דרך זה בתנחומא אמר ב'), עד
כאן לשונו.

אך נגד יסורי גיהנם לא נתן לתאר דים.
כשנתיאספו תלמידי הבעש"ט על גדלותו לדבר.
נגלה אליהם בחלום והוכיחם, את אונם לספר:
"מדוע אותות ומופתים לכלם הנכם מוכרים.
ונתן יראת שמים שלי אינכם זוכרים?"
כי יראה היא מצוה תמידית בכל רגע.
על ידה נשמר מפל פגע.
נאהב את ה' ע"י היראה.
זוהי תכלית הבריאה -
"וינחחו בגן עדן לעבדה ולשמרה"
ביאת אדם לעולם לזו המטרה.
נעשה חשבון הנפש.
נסיר הטיט והרפס.
נוכה לנחלה בעולם הבא.
אשרי חלקנו בזה ובבא.

"ונאהבת לרעה כמוד" - כיצד נקים?
אולי נאהב בלב ובזה נסים.
לא! צריך שיוכיח לחברו ענשו בעולם הבא.
על כל עברה - התחום פי רבה.
מאידך, הודות למעשים נאים.
להתענג על ה', האח! מה נעים.
אזי ייטיב לו יותר מכל.
אשרי הגבר אשר מנעוריו ישא על.
יאלף לאחרים דרך.
חזיו מלאים ערך.
יאלף לעצמו היראה.
"את ה' אלקיך תירא"
בתוככי לבו תמיד יסיר.
את ענשי הגיהנם בשכלו יציר.
יסורין כאיוב נגד צער המיתה אינם כטפה מן הים.

סיפורים לשבת

מכבר למחללי שבת קדש, שנענשו ביסורים רחמנא ליצלו בזה
ובבא, אולי יתעוררו ויתנו לב וישובו על ידי זה, ושכרם כפול
מן השמים.

בשנת ארבעת אלפים ותשע מאות ותשע עשרה בחצי
הלילה ליל שבת בארבעה עשר לחדש טבת, ואני אברהם
הספרדי הנקרא אבן עזרא הייתי בעיר אחת מערי האי הנקרא
קצה הארנון שהוא גבול שביעי מגבולות ארנון נושבת, ואני
הייתי ישן וישנתי ערבה עלי ואראה בחלום והנה עומד לנגדי
כמראה גבר ובידו אגרת חתומה, ויען ויאמר אלי, קח זאת
האגרת ששלחה אליך השבת ואקד ואשתחוו להשם ואברך
השם אשר כבדני זה הכבוד ואתפשונו בשתי ידי וידי נטפו מור,
ואקראנה ותהיה בפי כדבש למתוק, אך בקראי הטורים חם
לבי בקרבי וכמעט יצאה נפשי, ואשאל העומד לנגדי מה
פשעי ומה חטאתי כי מיום שידעתי את השם הנכבד והנורא
אשר בראני ולמדתי מצוותיו לעולם אהבתי את השבת, ובטרים
בואה הייתי יוצא לקראתה בכל לבי, גם בצאתה הייתי משלחה
אותה בשמחה ובשירים, ומי בכל עבדיה כמוני נאמן ומדוע
שלחה אלי.

והיה ביום הששי והכינו - היראת שמים והפחד של
קדשת השבת

בכל ערב שבת אחר חצות היום היה הרב הקדוש רבי אלימלך
מליז'נסק זכרנו לברכה מרגיש, שקדשת יום השבת מקשקשת
באזניו כפעמון, והיה מכרח לאטם אזניו בפני הקול המקשקש.
וכל מי שהיה נמצא אז בביתו, היו פלצות ורעדה אוחזים אותו,
ומשרתיו היו מכרחים להכין ולתקן הכל קדם חצות היום, כי
אחר חצות אם עשה אחד מהם איזה מעשה של חל בבית
הצדיק, היה נופל מידו הדבר או החפץ שאחז, וכל מה שבתוכו
היה מתקלקל.

ספור נורא מאגרת ששלחה השבת להרב אברהם אב"ו עזרא
ז"ל (הנקרא ראב"ע)

אמר הכותב: היות והשבת קדש מתחלל באפן מבהיל ומחפיר
אשר תחשכנה עינינו מראות בלי בשות פנים, ומפגינים במסירת
נפש נגד מהרסי ומחללי שבת קדש בפרהסיא. לזאת אמרנו
להדפיס עתה המעשה נורא מ"אגרת השבת" שנשלח להרב
אבן עזרא, ועוד איזה ספורים נוראים ונפלאים מה שקרה

זאת האגרת וזאת היא:
 אני שבת עטרת דת יקרים.
 ובין השם ובין בניו אני אות.
 ובחבל מעשיו כלם אלקים.
 ולא ירד אז כון.
 אני ענג לחיים על האדמה.
 אני חדות וקרים גם נקבות.
 ולא תאכלו כי אכלים.
 השקט ימצאו עבד ואמה.
 ינוחון כל בהמות הם ביד איש.
 וכל משביל בנינו הוא יקדש.
 בכל יום ימצאו שערי חבונה.
 מכבד מעשות דרך.
 רביעית בעשרת הדברים.
 ברית עולם לכל דורות
 ודורים
 וכן כתוב בראשית כל ספרים.
 למען ארונה מופת לחורים.
 ומרנזע לעם שוכני קברים.
 וששים בו זמנים עם נערים.
 וכי לא יספדו על מות ישרים.
 והגרים אשר הם בשערים.
 בסוסים וחורים ושירים.
 וגם יבדיל חשוכים בנורים.
 בימי נפתחו מאה שערים.
 ונכון מצוא חפץ ודבר דבר.
 ושמרתויד מכל אשם.
 בזמנותו שנגה נמצא כד.

ושם כתוב לחלל יום שביעי.
 לחבר אגרת דרך האמונה.
 למען שמרתני מאד
 מימי נעורים.
 אשר הובאו אליה הספרים.
 ואיד תחשה ולא תדר נדרים.
 ותשלחם אל כל העבדים.

ויען ויאמר אלי ציר השבת הגד הגד לה אשר הביאו תלמידיו
 אל ביתו אתמול ספרים פרושי התורה ושם כתוב לחלל את
 השבת, ותאזר בעבור כבוד השבת להלחם במלחמות התורה עם
 אויבי השבת ולא תשא פני איש.

ואיקץ ותתפעם רוחי עלי ונפשי נבהלה מאד מאד, וארחץ ידי
 ואוציא הספרים חוצה אל אור הלבנה והנה כתיב שם פרוש ויהי
 ערב ויהי בקר, והוא אומר כאשר היה בקר יום שני עלה יום א'
 שלם כי הלילה הולך אחר היום, וכמעט קרעתי בגדי, וגם
 קרעתי זה הפרוש כי אמרתי טוב לחלל שבת אחת ולא יחללו
 ישראל שבתות הרבה אם יראו זה הפי' הרע, גם נהיה כלנו לעג
 וקלס בעיני הגוים, ואתאפק בעבור כבוד שבת ואדר נדר אם
 אתן שנת לעיני אחר צאת יום הקדוש עד שאכתב אגרת ארכה
 לבאר את ראשית יום התורה להרים מכשול ולהסיר פח ומזקש,
 כי כל ישראל הפרושים גם הצדיקים עמקו יודעים כי לא נכתבה
 פרשת בראשית מעשה השם יתברך בכל יום רק בעבור שידעו
 שומרי התורה איד ישמרו השבת כאשר שבת השם יתברך
 לספר ימי בראשית.

והנה אם יהיה סוף הששי עד בקר יום השביעי היה לנו לספר
 הלילה הבא, הנה זה הפרוש מתעתע כל ישראל במזרח ובמערב
 גם הקרובים גם הרחוקים גם החיים, והמאמין בפי' זה השם
 יתברך ינקם נקמת השבת ממנו, והקורא אותו בקול גדול תדבק
 לשונו לחכו, גם הסופר הכותב אותו בפרושי התורה ידיו יבש
 תיבש ועין ימינו כהה תכהה, ולכל בני ישראל יהי אור.

ועל זה חבר הקדוש רבינו אבן עזרא ספר "אגרת השבת",
 בראיות נכוחות ובבאור הכתובים והלכות גדולות בחשבונות
 תקופות ומזלות מוכיח צדקת הקבלה לשבת מערב ועד ערב,
 עין שם.

**כל התפילות מתקבלות רק על ידי לימוד זוהר הקדוש, הזוהר הקדוש היא טבעת מלך מלכי
 המלכים, ומי שילמד ינצל.**